

לזכות התמים ר' דוד וזוגתו נטשה לאה וילדיהם שיחיו
בן נאים
להצלחה רבה ומופלגה בכל אשר יפנה

החזקת מכון' ביאורים במאמרי רבינו'
מוקדשות לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
על-ידי ועד ידידי המכון

הרב לייבל ומשפחתו שיחיו בוימגאורטען
ר' ירחמיאל מנחם מענדל ומשפחתו שיחיו גולדשמיד
ר' יהודה ומשפחתו שיחיו דוידאוו
ר' שלמה ומשפחתו שיחיו ורדיגר
ר' מנחם מענדל ומשפחתו שיחיו פישר
ר' יוסף יצחק ומשפחתו שיחיו קזרנבסקי
ר' מרדכי קנטור ומשפחתו שיחיו
הרב יצחק ומשפחתו שיחיו רסקין

קובץ זה נדפס לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר על ידי ולזכות
הרב יוסף דוד בן רחל וזוגתו מרת
אלישבע בת רחל
וכל יוצאי הלציהם לאורך ימים
ושנים טובות, לבשרות טובות
ולהצלחה רבה ומופלגה
בכל אשר יפנו

קובץ זה נדפס לעילוי נשמת
איש החסד הרב מנחם מענדל הלל
ב"ר יעקב ע"ה
נאנצבורג
ולזכות זוגתו מרת ביילא רישא
שתחיו לאריכות ימים
ושנים טובות.
משלוחי הרבי למילאנו איטליה

קובץ זה נדפס לעילוי נשמת
ר' משה בן ר' לייב ע"ה
בנרודא
על-ידי ולזכות בנו
ר' אלכסנדר לייב שיחיו בנרודא
ומשפחתו שיחיו
להצלחה רבה ומופלגה
בכל אשר יפנו

קובץ זה נדפס
על ידי ולזכות
ר' דניאל וזוגתו מרת יהודית
לנחת רוח חסדי אמית מילדיהם
שירלי, לוי יצחק, חיה מושקא,
שרה רחל, מרים ריזל, חנה
שיחיו
לאור ימים ושנים טובות

ביאורים
בתורת
רבינו

מכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש
עם ביאור ופירוש
לקוטי שיחות

פרשת נצבים
ביאור עניין אחדות ישראל

שנות חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

סיכום כללי

סעיף א: צריך להבין הקשר בין שני הפירושים ב"אמ"נ ניצבים" - פירוש הבעש"ט ש"קיימים ועומדים" וזכרים בדין, ודברי המפורשים שבני ישראל קיבלו ערבות זה לזה. וגם מדוע התחילה הערבות רק בכניסתם לארץ ישראל?

סעיף ב: יש להקים תמיזה בענין הערבות: על-פי שכל, רק גדול יכול להיות ערב לקטן. וכיצד כאן, גם קטן ערב לגדול ויכול להוציא ידי חובתו?

סעיף ג: אדה"ז מבאר שכל ישראל הם "קומוה אחת שלימה" - כגוף האדם, שצריך גם ראש וגם רגל. ובוה יובן שגם הגדול צריך לקטן.

סעיף ד: אדה"ז מבאר עניין האחדות על-פי משל מאברי האדם, ובדבריו ישנם ג' דוגות באחדות ישראל: "יחד" - פרטים שונים שמתקבצים יחד. "לאחדים" - שכל הפרטים שייכים זה לזה, כיוון שכל אחד משלים את זולתו. "כאחד" - שנעשים "קומוה אחת" וגוף אחד.

פתח דבר

בשבח והודיה לה' יתברך, מוגשת בזה לפני ציבור הלומדים שיחה נוספת בסדרת 'ביאורים בתורת רבינו'.

שיחה זו נדפסה בלקוטי שיחות חלק ד' ע' 1139 ואילך. כאן נוספו לה קיצורים וסיכומים, ונחבארו הענינים והמושגים המובאים בה.

הביאורים נלקטו ונכתבו על ידי הרה"ר מנחם מענדל שיחי' אשכנזי, והסתיענו רבות בהסברים שהשמיע הרה"ח ר' יואל ע"ה כהן בהודמנויות שונות.

*

תודתנו נתונה להרה"ת לוי יצחק שיחי' אפשטיין על כתיבת הסיכומים ועריכת הביאורים.

כמו כן מודים אנו להנהלת קה"ת על נתינת רשות מיוחדת להדפסת השיחות.

*

שיחה מבוארת זו, מצטרפת לשיחות ומאמרים שיצאו לאור על ידינו בשנים קודמות, וכייחוד לסט הספרים 'ביאורים במאמרי רבינו', שני כרכים, המאגד שלושים ואחד מאמרים.

בשעה טובה ומצליחת יצא לאור כימים אלה הספר השלישי בסדרה, הכולל שבע-עשרה מאמרים נוספים מסודרים לפי מעידי השנה, ערוכים מחדש בצורה כהירה. את הספרים ניתן להשיג בקה"ת ובחנויות הספרים המוכרות.

לבקשת רבים, ניתן להוריד את הקונטרס, כמו גם הקונטרסים האחרים שנתבאר על ידינו, בכתובת: www.biuim.co.il.

*

כבר אמר דוד המלך, "שגיאות מי יבין" (תהלים יט, יג). יתכן כי נפלו אי-הבנות בעניינים המבוארים. על כן בקשתנו שטוחה בפני ציבור המעיינים לשלוח אלינו את הערותיהם ונתקנם בהודמנות הראשונה א"ה.

יהי רצון מהש"ת כי העיסוק בדא"ח בכלל ובתורת רבינו במיוחד, יזרז את קיום הייעוד: "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" (ישעיה י"א, ט).

ערב שבת קודש פרישת נצבים ה'תשפ"ה

כתובת למשלוח הערות: תד. 485 כפר חב"ד. או: mm.ashkenazi@gmail.com.
לתרומות: שם החשבון - תורת רבינו. בנק מרכנתיל סניף 732 בני ברק, חשבון 89915935.

תוכן כללי: אדה"ז מביא שלוש דרגות באחדות ישראל, על-פי משל מהתאחדות אברי הגוף • האחדות הפנימית והחיצונית צריכים זה לזה, אבל עיקר האריכות היא בביאור האחדות החיצונית, כיוון שזהו עיקר העבודה • בזה יובנו גדריו דיני ערבות, והקשר להבטחה שזוכים בדין.

א. ידיעו מאמר אדמו"ר הזקן ששמועו מהמגיד בשם הבעש"ט נ"ע בטעם הדבר שאין מברכים את חורש

תשרי בשבת שלפניו, ככלל חדשי השנה, וזה לשונו: "החדש השביעי שהוא החדש הראשון לחדשי השנה, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת מברכים שהוא השבת האחרון דחדש אלול, ובכח זה ישראל מברכים את החדשים³ י"א פעמים בשנה. כתיב אתם נצבים היום, דהיום קאי על (מתיחס ל) ראש

פירוש זה לפירוש הבעש"ט⁹ (ב) בענין וצריך להבין: (א) מהו הקשר בין

1 קובץ מכתבים א, נדפס בסוף ספר תהלים אהל יוסף יצחק ע' 193. "היום יום" כח אלול.

2 לשון הכתוב (בא יב, ב). אבל הפירוש משתנה, כי כאן ההדגשה בתיבת השנה, כמוכן. ובכ"מ מצינו לשון אחד בכוונות מתחלפות – ראה תד"ה אדם (תולין סח, א. צע"ק בתד"ה אלימא קידושין מות, א) ובמקומות שהובאו ביד מלאכי כלל שער. שרי חמו כללים ל', צת.

3 ענין זה אשר הכח לברכת החדש על-ידי ישראל הוא בא מברכת החדש של הקב"ה מירמז (ככל הננינים דפנימיות התורה) גם בנגלה והוא בפסיקתא דרי"ט פ"ה: "עד שלא יצאו ישראל ממצרים, היה הקב"ה יושב ומחשב חשבונות . . ומחדש את החדשים כיון שיצאו ישראל ממצרים מסרן להם . . מכאן ואילך הרי הם מסורים לכם". דלשון "מסורים" משמע שמוסר

ביאורים בתורת רבינו

א "היום קאי על ראש השנה"

היום קאי על ראש השנה כמ"ש "זה היום תחלת מעשרך זכיון ליום ראשון" (לקו"ת ר"פ נצבים).

סעף ז: עניין הערבות גובע משני סוגי התכללות זו – שכל ישראל ערבין ומעורבין. וכדי שתהיה ההתכללות הזו צורך בגילוי אור עליון שהאיר רק בבנייתם לארץ.

ח. על-פי כל הנ"ל תוכן גם השייכות בין הפירוש הפשוט ד"אתם נצבים" לפירוש הבעש"ט על "אתם נצבים" – שישאל זוכים בדין, "היום" – כיום ראש השנה:

על-ידי זה ש"אתם נצבים ג' כולכם" כפירוש הפשוט, שכל אחד מישראל מכליל עצמו עם כלל ישראל להיות "לאחדים כאחד", ואינו עורך שום חשבונות מי נעלה יותר ומי פחות

ביאור עניין אחדות ישראל

יותר, אלא יוצא ממציאותו הפרטית ונעשה חלק מכלל ישראל, מובטחים הם להיות "זוכים בדין" – דכלל ישראל ודאי זכאים מזה – להתברך בכתובה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה.

סיכום: זהו הקשר בין הפירושים "אתם נצבים"; על ידי עניין הערבות, שיוצא ממציאותו הפרטית ונעשה חלק מכלל ישראל – הרי כלל ישראל ודאי זוכים בדין.

^[1] (שניות ש"פ נצריי תשרי" ותשרי"ט

^[2] – לקוטי שיתות חלק ז, נצבים

^[3] בתרגום לשון הקודש)

לחם את הכח של קידוש החדשים, שהיה הקב"ה מקדשם. וראה במג"א (שו"ע או"ח סת"ז, סק"א) שברכת החדש דעכשיו שייכת לקידוש החדש דבי"ז. – וראה לקו"ש ח"ט ע' 187 ואילן.

4 ראה פננת רוא ס"פ נצבים. לקוטי תורה ר"פ נצבים.

5 איוב ב. א.

6 ראה תנחומא ר"פ נצבים.

7 תד"ה קלות שבמ"כ מגילה לא, ב. שו"ע או"ח סתכ"ח, ס"ז. לקוטי תורה ר"פ נצבים.

8 ראה יק"ר פכ"ט, ח. קיצורים והערות לתניא ע' נח.

9 ראה לקוטי שיתות ח"א ע' 782.

ב "שהוא יום הדין, וכמ"ש ויהי היום וגו'"

זהו פסוק מספרי איוב, המתאר את יום הדין: "יהי היום ויבואו בני האלוקים להתייעב על ה' ויבוא גם השטן בתוכם להתייעב על ה'", וכתרגום

של כל אחד מהם אינו מציאותו הפרטית אלא הענין הכללי³³.

ומאידך, דוקא על-ידי זה שבפנימיותם הם "כאחד", אזי גם בחיצוניותם הרי הם "לאחדים", ומסיפים שלמות זה בזה³⁴. דאילו היה עיקר ענינו של כל אחד תוכנו הפרטי, הנה לצורך ענין פרטי זה – שהוא עיקרו – לא היה נזקק לזולתו; ורק מפני שבפנימיות מציאות אחת הם, לכן גם בהתחלקותם החיצונית צריכים הם לקבל זה מזה³⁵.

סיכום: שני העניינים הללוים זה בזה: הביטול החיצוני של "לאחדים", שמקבלים זה מזה, הוא הכלי לביטול הפנימי, ומאידך, רק כיוון שבפנימיותם הם "כאחד" – צריכים לקבל זה מזה גם בענייניהם הפרטיים והחיצוניים.

17 ראה לעיל הערה 14.

18 אגרת הקדוש ס"ב. לקוטי תורה תדע כג. ג.

19 נובאר בארובה לעיל ע' 1045.

20 ובפרטיות יותר יש לומר: קיום התורה ומצוות התעבות על זה, הוא בהגשמה כמו שנעשית בבחינת מציאות ומלוכשת בגוף דוקא, שלכן נוגע זה

== **ביאורים בתורת רבינו** ==
כב "הביטול החיצוני .. הוא הכלי לביטול הפנימי"
דבר זה נראה תמוה בהשקפה האשונה: איך אפשר לומר שהאחדות החיצונית היא היוצרת את האחדות הפנימית. ובפרט שמיד לאחריו זה כותב שהאחדות החיצונית היא תוצאה של האחדות הפנימית, שלכאורה זו סתירה מיניה וביה?

אלא, שהאחדות הפנימית היא כמובן השורש לאחדות החיצונית, כפי שיבואר בביאור הבא. והמעלה שבאחדות החיצונית של "לאחדים" היא בכך שעל ידי נרגשת האחדות גם באברים עצמם. והזו מזה שכותב ש"הביטול החיצוני הוא הכלי לביטול הפנימי" – שתביטול הפנימי קיים

ז. ובהו יובן גם הטעם שענין הערבות התחיל רק בכניסתם לארץ:

מה שכל אחד מישראל ערב לחבירו, הרי זה בגלל הפירוש הפנימי ב"כל ישראל ערבים זה בזה", שכל ישראל מעורבין זה עם זה ('ערבים' לשון הערובות) – בשני סוגי ההתחללות הנ"ל, "לאחדים" ו"כאחד".

וכיון שענין ההתחללות ככלל יכול להיות רק כאשר מאיר אור עליו³⁶, ואור עליון זה התחיל להאיר רק בכניסתם לארץ, לצורך השלמות הכוונה העליונה דדירה בתחתונים – "טובה הארץ מאד מאד"³⁷ – לכן, דוקא אז התחיל ענין הערבות בשלימות, מצד התחללות ישראל³⁸.

להתחללות ד"לאחדים", שהו נתגלה בכניסתם לארץ שהיו אז בהתלבשות כו', אך הכה על התחללות זו הוא מצד התחללות ד"כאחד" (כיל' סעיף ו). שלכן הבחינת בריית על זה הענין להיות במדבר שהיו בהפסטה, ועל-ידי משה – ביטול דבחבית מ"ה. – וראה תניא פרק לב.

מלכתחילה, ועל ידי האחדות של "לאחדים" נעשים האברים כלי להרגיש אחדות זו גם בתוכם.

כג "רק מפני שבפנימיות מציאות אחת הם, לכן גם בהתחלקותם החיצונית צריכים הם לקבל זה מזה"

בהערות רבינו 17 מציין להערה 14, שם נתבאר שהמעלות שבגלוליים באות מושלמות העצמיות. והיינו שהיות ובמקורן בשלימות העצמית נרגש שכל הפרטים עניינם אחד, הרי הם נוצרים באופן שגם התחלקותם החיצונית, כאשר נרגשות המעלות הפרטיות – הם עדיין מאוחדות וצריכות זה לזה.

הערבות מצינו³⁹, דהגם שנפעלה על-ידי כריתת הברית שעשה משה רבינו באותה שעה עם ישראל, מכל מקום, הערבות בפועל (בכמה פרטים) התחילה רק בכניסתם לארץ ישראל. ודרוש ביאור, מפני מה לא התחילה הערבות בפועל תיכף כעת כריתת הברית?

סיכום: צריך להבין הקשר בין שני הפירושים ב"אתם ניצבים" – פירוש הבעש"ט ש"קיימים ועומדים" חוכים בדין, ודברי המפרשים שבני ישראל קיבלו ערבות זה לזה. וגם מדוע התחילה הערבות רק בכניסתם לארץ ישראל?

ב. ולהבין זאת יש להקדים תחלה ביאור כללות ענין הערבות דישראל זה לזה:

על-פי שכל, ענינה של ערבות הוא, שהגדול יותר (בפרט זה שבו נדרשת ערבותו) נעשה ערב לקטן הימנו. ולדוגמא, ערבות בעניני ממונות: כשאדם נושא ונותן עם עני שאין לסמוך עליו שיהיה לו במה לשלם, אזי הוא זקוק לערבות של עשיר. אבל אין מקום על-פי שכל, שהקטן יותר יהא ערב לגדול הימנו.

אמנם, הכלל ד"ישראל ערבים זה

10 סנהדרין כג. ב.

11 רש"י ד"ה אפי"פ שיצא ר"ה כט, סע"א. שו"ע

== **ביאורים בתורת רבינו** ==
כותב על כך "וזהו יום רבא" (וידי יום הדין הגדול).

ג "חוטב עץץ ושואב מימך", יש בו מעלה יתירה על אלו שבסוג "ראשיכם"

בוה" הוא, שכל אחד מישראל, אפילו קטן שבקטנים (במדריגה) הוי הוא ערב לכל אחד מישראל, אפילו לגדול שבגדולים.

(ומטעם זה הלכה היא⁴⁰ בדיני ברכת המצות, שכל איש מישראל, אפילו קטן ופחות בשישראל – אף כאם הוא עצמו יצא כבר במצוה זו – מוציא ישראל אחר בברכתה, ואפילו חבירו גדול הימנו כיותר, כיון ש"כל ישראל ערבים זה בזה").

סיכום: ויש להקדים תמידה בעניין הערבות: על-פי שכל, רק גדול יכול להיות ערב לקטן. וכיצד כאן, גם קטן ערב לגדול ויכול להציאז ירי חובתו?

ג. על הפסוק "אתם נצבים גר כלכם" מבאר אדמו"ר הזקן⁴¹, דכל ישראל הם "קומא אחת שלימה". וכשם שבגוף בשר ודם ישנה מעלה מסוימת ברגל לגבי הראש ואין שלמות לראש בלי ההגל, על־דרך־זה גם ב"קומה" דכל ישראל: אפילו אדם מישראל שבסוג הכי פחות, "חוטב עץץ ושואב מימך", יש בו מעלה יתירה על אלו שבסוג "ראשיכם", ואף הם זקוקים ל"חוטב עץץ ושואב מימך" ואין להם שלמות בלעדו⁴².

40מור"ר חזקן סקצ"ז, ס"ו.

12 לקוטי תורה ר"פ נצבים.

בתורת החסידות מובאות כמה דוגמאות לעניין זה:

אצל אנשים פשוטים מאורה אמונה ומסירות נפש, יותר מאשר אצל אנשי שכל. והם משפיעים

ועל-פי זה יובן היאך "כל ישראל ערבים זה בזה" – כי כל איש מישראל הוא "ראש" ונעלה יותר בפרט מסוים, ומחמת פרט זה נזקקים כל ישראל לערבותו.

סיכום: אדו"ר מבאר שכל ישראל הם "קומה אחת שלמה" – כגוף האדם, שצריך גם ראש וגם רגל, ובוה יובן שגם הגדול צריך לקטן.

מהלך השיחה: בסעיפים הבאים מבאר באריכות את עניין אחדות ישראל, שיש בו כמה דרגות, ובהמשך לזה יתרוץ בסעיפים ז-ח גם את דיני ערבות וגם את הקשר בין שתי הפירושים בפסוק "אתם ניצבים".

ד. בתוך ביאור המאמר הנ"ל אודות האחדות דכל ישראל, מביא אדמו"ר הזקן הכתוב "בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל", ומפרש: "שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד". ומבאר זאת על-פי משל מאברי גוף האדם, דבכל אבר ישנה מעלה שמחמתה זקוקים אליו שאר האברים; ועל דרך זה יש בכל איש ישראל מעלה יתירה על חבריו, ולכן "כולם צריכים זה לזה". ולאחרי זה הוסיף אדמו"ר הזקן וכתב: "כל ישראל קומה אחת שלמה".

ביאורים בתורת רבינו

עניין זה אצל בעלי השכל. וכן בנוגע לשוני הסוגים של יישטר וכולון (יושבי אוהל ובעלי עסק): זה שהעוסקים בתורה (יושבים) צריכים לקבל (בגשמיות) מתמכין דאורייתא (ובולן) – הוא בגלל המעלה הרוחנית שישנה דוקא בסוג של וכולון, שהם הפועלים ידירה בתחתונים, וגם יישטר צריכים לקבל כמעשים טובים.

(מעלה זו) מהם (ראה גם לקו"ת בתעלותן לג. ג. סרי"ט עט"ר"ט ע' תסג. תרפ"ח ע' קמה לקו"ש ח"ל ע' 136).

ראה גם לקו"ש חכ"ח ע' 290, שיושבי אוהל משפיעים על בעלי עסק שיוסיפו בלימוד התורה, ובעלי עסק משפיעים על יושבי אוהל שיוסיפו כמעשים טובים.

ובעיקר האריך אדמו"ר הזקן בעניין "לאחדים", כי זה הוא עיקר עניין העבודתו¹⁶: כל איש ישראל במציאותו הפרטית¹⁷, נשמה בגוף, צריך להיות "שפל רוח בפני כל אדם", בידעו שישנה מעלה ביוולתו לגביו והוא צריך לו.

סיכום: האחדות של "כאחד" היא רק מצד התוכן הפנימי, אבל בחיצונית יכול להיות נרגש חילוק, וזו המעלה בעניין "לאחדים" – שגם בעניינים הפרטיים המובדלים, כל אחד שייך לזולתו ומשלים אותו.

¹⁶ ובדוגמת המבואר (לקוטי שיחות ח"ד ע' 1335 ואילך) מעלה "ידעת" (אחדות מצד המטה) על "אתה

ביאורים בתורת רבינו

היא דרא תחתנה, מכל-מקום, יש בה יתרון לגבי בחינת "כאחד". כי האחדות שבבחינת "כאחד" היא זה שכולם הם מציאות אחת (ואינם אנשים מחולקים), ובמילא, האחדות היא (רק) במקום ודרא שלמעלה מהתלקות; והחידוש בהאחדות שבבחינת "לאחדים" היא – שגם במקום ודרגת ההתלקות (שענינו של כל אחד הוא ציורו הפיסי שישנה מולתו) ישנה האחדות.

ותירה מזה: מכיון שהאחדות שבבחינת "לאחדים" היא באופן שכולם משלימים זה את זה – שלמרות שמדותו של כל אחד הוא ענינו הפרטי, מ"מ, השלימות של כל אחד (בתור איש פרטי, שהוא חלק מולתו) היא דוקא על-ידי חבריו – הרי נמצא, אשר [לא זו בלבד שהאחדות היא גם במקום ודרגת ההתלקות, אלא יתירה מזה] גם ההתלקות עצמה קשורה לענין האחדות. וראה במילואים.

ובכל אופן כותב רבינו בתורה שהוא רק "מעין"

י. שני סוגים אלו בהתאחדות – "לאחדים" ו"כאחד" – תלויים מזה זה כזה:

על-ידי ענין "לאחדים", שגם בחיצוניותם ועניניהם הפרטיים מאוחדים הם, אפשר להיות ענין "כאחד", שגם בפנימיותם הרי הם מציאות אחת (כי אילו בחיצוניות היו "ענפין מתפרדין", לא היו יכולים להיות מציאות אחת בפנימיות: הביטול החיצוני, היינו היותם מקבלים זה מזה, הוא הכלי לביטול הפנימי, שכל ענינו

הראת" (אחדות מצד למעלה)¹⁸.

מעלת היחוד דאחד לגבי יחיד, ולאורה הטעם לזה הוא משום ש"כאחד" אינו דגת "יחיד" אלא בחינה נעלית ב"אחד".

כ. בהערת רבינו 16
בפסוק "ידעת" נאמר רק "אין עוד" לעומת הפסוק "אתה הראת" שמוסיף "מלבדו": כאשר הגילוי הוא מלמעלה, אזי הגילוי הוא שאין עוד שום מציאות. מה-שאין-כן דבר שבא מצד התנוונות האדם, הרי האדם לא יכול להגיע לביטול מוחלט. ואף-על-פי-כן עיקר העבודה היא "ידעת", שלמרות שיש עולם, אין עוד מציאות. ולכן התחיל אדו"ר את שער היחוד והאמונה דווקא בפסוק "ידעת" ולא בפסוק "אתה הראת".

כא "כל איש ישראל במציאותו הפיסי" ..
היינו שהאחדות אינה רק בין הסוגים השונים בעם ישראל באופן כללי, אלא שגם בכל יחיד יש מעלה מיוחדת, שכל ישראל (גם אלה שבסוג זה) צריכים לקבל ממנו.

מוכרחים לשינויים שבין אבר לחבירו י, ישנה מעלה וזירה בענין "לאחדים" על ענין "כאחד". ד"כאחד" היינו שהתוכן הפנימי של כל האברים אחד הוא, ועיקר י ענינו של כל אבר אינו כמו שהוא מחולק משאר האברים, אלא כהיותו חלק מגוף האדם, אבל בזה לא

15 מעין מעלת היחוד ד"אחד" לגבי "יחיד".

== ביאורים בתורת רבינו ==
יג "ומכיון שהאברים מוכרחים לשינויים שבין

אבר לחבירו"

כדי לבאר את המעלה שבדרגת "לאחדים",

מקדים שגם הבחינה של "כאחד" ("קומה אחת

שלמה") היא אחדות שבאה דוקא מצד השוני

הפרטים, ולא אחדות מופשטת. היינו שעבור

דרגה זו עצמה יש צורך שיהיו סוגים של עליון

ותחתון. אלא שמצד דרגת "כאחד" אין מעלה

באברים כשלעצמם, אלא רק בכך שהם מנטאים

את השלימות הכלית מוגדרת ("אף שלם"). אבל

לן ציוריה שהיוות תפיסת מקום למעלה הפרטית

של כל אבר, לא היה ביכולתם להתאחד. וזו

המעלה בדרגת "לאחדים", שגם בדרגה שנוגשת

מעלת כל פרט בפני עצמו, הם מתאחדים בכך

שמשלמים זה את זה.

יד "עיקר"

יש כאן שתי לשונות לגבי האחדות

של "כאחד": תחילה כותב שענין זה הוא "התוכן

הפנימי של כל האברים", ואחר כך כותב שהוא

"עיקר ענינו של כל אבר". ולכאורה לשונות אלו

מלמדים שגם בדרגה זו יש בכל אבר מקום גם

לענין הטפל, שזהו מה ששונה מוחלתו.

אמנם בסעיף הקודם לא התייחס לענין זה,

ואורבה, כותב ש"שאין בו תוכן וענין נפרד בפני

עצמו מלבד היותו חלק מגוף האדם".

וסתם הדבר הוא שבסעיף הקודם עדיין לא

נתבאר תוכן ענין "כאחד" בפרטיות, אלא רק

באופן כללי - כפי שהוא למעלה מפרטי החילוקים

של האברים השונים. לעומת זאת בסעיף זה

מורגש וניכר שגם בחיצוניותם י (שבוה

נשארים המה שונים ומחולקים זה מזה)

י קשורים הם זה לזה. מה-שאין-כן

"לאחדים" תוכנו שגם בחיצוניות,

הענינים הפרטיים – שבהם נבדלים

האברים זה מזה – שייכים זה לזה י

ומשלמים יי זה את זה י5 י.

מוסף ביאור, שגם ענין "כאחד" נעשה דווקא על

ידי חיבור פרטי האברים, ולכן גם בדרגה זו יש

נתינת מקום לחילוקים.

טו "בחיצוניותם"

השונות נקראת חיצונית כי היא מה שנראית

בהשקפה ראשונה, ואילו זה שכל האברים

מנטאים נקודת שלימות כלתי מוגדרת הוא ענין

עמוק יותר הנתפס על-ידי עין והעמקה, ולכן

נקרא בשם פנימיות.

טז "שגם בחיצוניותם (שבוה נשארים המה

שונים ומחולקים זה מזה)"

כמבאר בסוף הערת רבינו 14 שכתוצאה

מהשלמות העצמית נעשה שלימות גם בגלויים

ונדו מעלות בפרטים עצמם.

יז "שייכים זה לזה"

שכן כולם נובעים מאותה נקודת שלימות. כפי

שיבאר בסעיף תבא שה"לאחדים" בא מה"כאחד".

יד "משלימים זה את זה"

"בבחינה אחת יש יתרון ומעלה להרגלים

שצריך לחלץ בהם וגם הם מעמידים הגוף והראש ..

ונמצא שאין שלימות להראש בלתי הרגלים" כך

ישראל .. (לקו"ת נצבים מה, א).

יט "לאחדים תוכנו .. שגם בחיצוניות ..

משלימים זה את זה" (והערת רבינו 15)

ביאור מעלת "לאחדים": עם היות שבחינה זו

כאחד", היינו שההתאחדות דישאל

אינה רק שמתקבצים ומתקשרים יחד

לאגודה אחת בשביל תכלית, כדי

"לעשות רצונך בלבב שלם", אלא יש

ביניהם שייכות פנימית, ובה גופא ישנן

שתי מדרגות כלליות – "לאחדים"

י"כאחד":

י"כאחד":

"לאחדים" פירושו – ההתאחדות. אין

זאת רק שבאו למקום אחד לשם תכלית

אחת, ואילו מצד הענין הפרטי שבכל

אחד, שבו יש הפרש ביניהם, הם

נפרדים זה מזה (כפירוש הפשוט דתיבת

"יחיד"), אלא אף הפרטים השונים

שבהם שייכים זה לזה, כי הענין הפרטי

ואין בו תוכן וענין נפרד בפני עצמו

== ביאורים בתורת רבינו ==

ד "שמקתבצים ומתקשרים יחד לאגודה אחת

בשביל תכלית, כדי "לעשות רצונך בלבב

שלם"

גם בחינה זו היא דוגה באחדות, שהרי

מתאספים במטרה אחת - כדי "לעשות רצונך"

וכיוון שכוונתם היא אחת, הרי זו התאחדות

אמיתית.

ודרגת אחדות זו קיימת רק בעם ישראל שיש

בהם ביטול. מה-שאין-כן באומות העולם למשל,

גם כשמתכנסים בשביל מטרה אחת, כגון לעשות

עסקה ביחד, הרי כוונתו של כל אחד היא המציאות

האישית והרווח שלו. ולכן ההתאחדות אינה

אמיתית.

ה "הם מזהות אחת, הכל אבר .. הוא חלק מן

האדם, ואין בו תוכן וענין נפרד בפני עצמו"

דבר זה צריך ביאור: מהי מזהותו של אותו

ענין בגוף, בו הוא נקרא "חלק מן האדם"? איזו

הוספה יש כאן בגוף מלבד היותו חיבור של כל

האברים? (ועד כדי שכתוצאה מכך "אין בו תוכן

וענין נפרד בפני עצמו מלבד היותו חלק מגוף

האדם").

של כל אחד נשלם על-ידי זולתו. וענין

זה מבאר אדמו"ר הזקן בכך ש"כולם

צריכים זה לזה".

אמנם, גם "לאחדים" (לשון רבים)

תוכנו ההתאחדות של ענינים רבים (אף

בשעת ההתאחדותם). ולמעלה מזה הוא

"כאחד", היינו שנעשים למציאות

אחת: ההתאחדות של ענינים נפרדים

אלו - עושה אותם ל"קומה אחת", גוף

אחד. תוכן שייכותם של כל אברי האדם

זה לזה אינו רק כזה שהם צריכים אחד

לחבירו, אלא הם מזהות אחת, דכל אבר

על כל פרטיו הוא חלק מן האדם י,

ואין בו תוכן וענין נפרד בפני עצמו

ולכאורה היה אפשר לומר, שאחדות זו נעשית

על ידי החיות הכללית, שבה שונתת אל הגוף

היא הופכת את האברים מבשר דומם ל"אדם",

ובזה מתאחדים כל האברים להיות אדם אחד, כי

בנוגע להיות "אדם" - אין הבדל בין אבר לחבירו,

אלא כל האברים שווים.

(ענין זה מתבטא גם בהרגשת האדם, וכמ"ש

בלקו"ש ח"ל ע' 219) ש"אמיתית האחדות

שבקומת הגוף היא כאשר כל אבר מצטרף

מציאותו וענינו אינו תכונותיו הפרטיות אלא בזה

שהוא חלק מגוף האדם בכללותו".

אבל מלשון השיחה משמע שאחדות זו נוצרת

על ידי האברים עצמם: "ההתאחדות של ענינים

נפרדים אלו - עושה אותם ל"קומה אחת", גוף

אחד". והיינו, שאחדות זו אינה באה מחיות כללית

שמבטלת את ענינים הפרטי של האברים עצמם,

אלא שדווקא חיבור פרטי האברים הוא ההופך

אותם ל"אף אחד". (וכפי שמביא בעזרת רבינו 13

שחר' מנינים יוצרים מצוה אחת).

ראה הביאור בזה לחלן ביאור ת.

ביאורים בתורת רבינו

ח "נוף שלם" דוערט רבינו 14 המילים "גוף שלם" מגדירים את מהות האחדות של "כאחד" - שאין כאן רק צירוף של אברים, אלא "גוף שלם".

ובתערת רבינו 14 מוסיף ביאור בזה, שמצד דרגה זו, הצורך בפרטי האברים השונים - ראש ורגל - אינו מצד מעלתם הפרטית, אלא כדי לבטא את שלמות האדם שכלול מן העליונים והתחתונים.

וממשיך שם שווה נקודת "שלמות העצמית דאדם" שאינה מוגדרת, שהשלמות שלו היא נקודה אחת - נקודת ענין השלמות, אלא שביטוי נקודה זו הוא על-ידי שיש בו כל הסוגים של עליונים ותחתונים.

וזו הכוונה בתואר 'שלמות עצמית' - שהשלמות היא שלו ולא של הפרטים. כל השלימות היא שהוא בלי גדר, אך בפרטים עצמם אין עניין. בשונה משלימות רגילה שהיא מעלה בפרטים.

ובזה יתבאר הביטויים השונים ביחס לאחדות זו, שבסעיף ד' קורא לה בשם "אדם", וכאן בשם "גוף שלם" - שההגדרה "אדם" מתייחסת לנקודת השלימות העצמית המתבטאת על-ידי הפרטים, והלשון "גוף שלם" מתייחס אל הפרטים המבטאים את השלימות.

ואברהם, אלא היא נוצרת דווקא מענינים הפרטי: על ידי חיבור הפרטים העליונים והתחתונים יחד, מקבל הגוף את מעלתו העצמית - שכולל ראש ורגל - ראה לעיל ביאור ה].

ט "גוף האדם הוא מבחינתו דיומם היורה נמוך" שכן האדם נברא עפר מן האדמה ולאחר מכן ניתנה בו הנפש, מה-שאיין-כן בעלי חיים שהגוף מלכתחילה נוצר עם הנפש. והטעם לכן שנברא באופן כזה, הוא כי בזה מתבטא גודל מעלתו שיכול לירד ולזכך אפילו דומם.

ביאורים בתורת רבינו

מלבד היותו חלק מגוף האדם. וממילא הרי כולם מציאות אחת – "כאחד"¹³ י.

סיכום: ארד"ז מבאר עניין האחדות על-פי משל מאברי האדם, ובדבריו ישנם ג' דרגות באחדות ישראל: "יחד" – פרטים שונים שמתקבצים יחד. "לאחדים" – שכל הפרטים שייכים זה לזה, כיוון שכל אחד משלים את זולתו. "כאחד" – שנעשים "קומה אחת" וגוף אחד.

ה. אבל לכאורה אינו מובן:

כיון שאדמו"ר הזקן מכאר כאן ענין "כאחד", שכל ישראל הם "קומה אחת שלמה", והתאחדות זו עמוקה הרבה

¹³ דגנת ב' בחינות אלו להתכלות שב"היום" ראש השנה, ישנה ביה" מינים דתג הסוכות (י"ום המינו" המגלה את ה"כנסת"): כל אחד מר' המינים בפ"ע מורה על האחדות (נתבאר ביה" וכתב תרל"ז סעיף פז), וכל ד' המינים (ביחד דוקא) – הם מצוה אחת.

¹⁴ כי האדם הוא בייאה התכונות שכלול מהעליונים ומהתחתונים, תכלית העליוי ותכלית הידירה, ולכן צריך להיות בו ראש ורגל (ראה המשך ר"ה תש"ב סי"ח). – ומצד זה, צורך האדם לכוונת

ביאורים בתורת רבינו

י "כולם מציאות אחת - "כאחד"

ובנמשל בנוגע לאחדות ישראל, הוא דרגה בה אין חשיבות למעלה הפרטית של כל אחד, וכל עניינו הוא רק מה שהוא חלק מכלל ישראל.

ז "עמוקה יותר" כאשר ה"קומה" דכלל ישראל היא באופן שענינו של כל אחד הוא רק מה שהוא חלק מכלל ישראל – האחדות היא נעלית יותר מכך שכולם משלימים זה את זה.

וראה מעלה נוספת במילואים.